

روایت ایستادگی و مطالبه‌گری بخش خصوصی

در شرایطی که مسیرهای گوناگونی برای کسب سود و فعالیت اقتصادی وجود دارد، انتخاب مسیر تولید، آن هم در بستر پرچالش و بعضاً پیچیده‌ی اقتصاد کشور، نشان از تعهد، دوراندیشی و ایستادگی فعالانی دارد که با وجود فشارهای مالی، قوانین بازدارنده و مشکلات زیرساختی، همچنان بر حفظ و تقویت تولید ملی پای می‌فشارند.

به گزارش روابط عمومی اتاق بازرگانی تبریز، این ایستادگی نه صرفاً یک انتخاب اقتصادی، بلکه تلاشی مسئولانه در مسیر توسعه ملی و صیانت از منافع بلندمدت کشور است. بر همین اساس، در این گزارش دیدگاه‌های جمعی از اعضای هیئت رئیسه اتاق درباره ضرورت حمایت عملی از تولید و مقابله با پدیده قاچاق کالا را مرور می‌کنیم. این روز فرصتی است برای قدردانی از تولیدکنندگانی که به جای رفاه طلبی، پای در میدان جهاد اقتصادی نهاده‌اند و با صبوری و ایستادگی، پرچم خودکفایی و استقلال اقتصادی را برافراشته نگه داشته‌اند. فرا رسیدن روز ملی حمایت از تولید ملی و مبارزه با قاچاق کالا، فرصت مغتنمی است تا به بیان دغدغه‌ها و دیدگاه‌های جمعی از فعالان اقتصادی و اعضا، هیئت رئیسه اتاق، بازرگانان، بدانیم.

قاچاق کالا، تهدیدی برای اقتصاد کشور

یونس ژائله، رئیس اتاق بازرگانی تبریز، با تأکید بر ضرورت حمایت واقعی از بخش تولید، به بیان مجموعه‌ای از چالش‌ها و ظرفیت‌های اقتصادی استان آذربایجان شرقی پرداخت و تصریح کرد: در شرایطی که بیش از ۹۰ درصد اقتصاد استان در اختیار بخش خصوصی است، حمایت مؤثر از تولیدکنندگان داخلی، نه تنها یک مطالبه جدی بلکه ضرورتی اجتناب‌ناپذیر برای حفظ رشد اقتصادی و مقابله با قاچاق کالا به شمار می‌رود.

ژائله با انتقاد از عدم همکاری بانک‌های خصوصی در اعطای تسهیلات به بخش تولید، خواستار اصلاح ساختار نظام بانکی شد و اظهار داشت: علی‌رغم نقش پررنگ بخش خصوصی در اقتصاد استان، بانک‌های خصوصی تمایلی به تأمین مالی پروژه‌های تولیدی ندارند. این در حالی است که بسیاری از واحدهای صنعتی برای تأمین نقدینگی، با مشکلات جدی مواجه‌اند.

رئیس اتاق تبریز سامانه‌های متعدد و بروکراسی سنگین اداری را از عوامل کندی تجارت و افزایش زمان ماندگاری کالا در گمرکات دانست و تأکید کرد: مشکلات ساختاری در نظام تنظیم‌گری، موجب افزایش هزینه و زمان در فرآیند تولید و تجارت شده است. در حالی که قاچاق کالا بدون پرداخت عوارض و بدون طی این پیچ و خم‌ها وارد کشور می‌شود و همین موضوع، تولید ملی را تهدید می‌کند.

ژائله همچنین با اشاره به موقعیت راهبردی آذربایجان شرقی و تبریز به عنوان دروازه قفقاز گفت: متأسفانه نتوانسته‌ایم به اندازه ظرفیت‌ها از موقعیت جغرافیایی، منابع معدنی،

صنعت و گردشگری استان بهره برداری کنیم. ما رتبه اول کشور را از نظر تنوع معادن داریم، اما سهم استان از ارزش افزوده این معادن بسیار پایین است. وی با تأکید بر اینکه حمایت از تولید ملی تنها با شعار محقق نمی شود، بر نقش مخرب قاچاق کالا در تضعیف پایه های تولید داخلی تأکید کرد و گفت: در شرایطی که تولیدکنندگان داخلی ناچارند از مسیرهای پیچیده و پرهزینه قانونی عبور کنند، پرداخت مالیات، عوارض و طی فرآیندهای سنگین اداری را به جان بخرند، ورود بی ضابطه و گسترده ی کالاهای قاچاق به بازار، عملاً رقابت را از آن ها سلب می کند و تیشه به ریشه ی تولید می زند. رئیس اتاق تبریز با اشاره به اینکه مبارزه مؤثر با قاچاق کالا مستلزم اصلاح جدی زیرساخت های اقتصادی و اجرایی کشور است، افزود: تا زمانی که نظام تأمین مالی به نفع تولیدکننده اصلاح نشود، بروکراسی اداری کاهش نیابد و دسترسی تولیدکنندگان به منابع حمایتی کشور تسهیل نشود، عملاً راه برای ورود کالاهای قاچاق باز خواهد ماند و تولید داخلی، قربانی اصلی این نابسامانی ها خواهد بود. وی تأکید کرد که قاچاق کالا تنها یک پدیده اقتصادی نیست، بلکه تهدیدی برای امنیت شغلی، سرمایه گذاری بخش خصوصی و آینده اقتصاد کشور است و باید با یک رویکرد یکپارچه و قاطع، از سطح تصمیم گد، تا احاد، با آ، مقاله شد.

برنامه راهبردی، زبان مشترک بخش خصوصی برای گفت وگو با دولت

مسعود بنابیان، نایب رئیس اتاق بازرگانی تبریز با اشاره به ضرورت داشتن برنامه ای راهبردی برای اتاق های بازرگانی گفت: اتاق بازرگانی، در ذات خود، نهادی است که صدای بخش خصوصی را نمایندگی می کند و باید بتواند این صدا را هم در تعامل با دولت، هم در مواجهه با جامعه، با صلابت، انسجام و استدلال بیان کند. در این مسیر، داشتن یک برنامه راهبردی دقیق، مبتنی بر واقعیت های اقتصادی و با مشارکت فعال اعضا، نه یک انتخاب، بلکه یک ضرورت راهبردی است. بنابیان با تأکید بر اینکه بخش خصوصی بدون نقشه راه، قدرت کنشگری مؤثر خود را از دست می دهد، گفت: در نبود برنامه، فعالیت ها پراکنده و واکنشی می شوند؛ اما با یک راهبرد منسجم، می توان اولویت ها را شفاف کرد، منابع را به درستی تخصیص داد و مسیر توسعه را بر پایه مشارکت، تجربه و خرد جمعی پیش برد. بنابیان ادامه داد: برای اینکه اتاق بازرگانی بتواند از منافع بخش خصوصی دفاع کند، باید ابتدا در درون خود به انسجام برسد. برنامه راهبردی مانند قطب نما، مسیر را برای اعضا مشخص می کند و باعث می شود همه به جای حرکت های موازی یا پراکنده، در یک راستا و با درک مشترک از اولویت ها عمل کنند. وی با تأکید بر اینکه تعامل با دولت باید فعالانه و مبتنی بر تحلیل باشد، گفت: در مواجهه با مسائل کلانی چون بحران ارزی، تحریم ها، یا تغییرات مالیاتی، اتاق بازرگانی نمی تواند صرفاً منتظر بماند. بخش خصوصی باید با درک درست از تحولات محیطی، پیشنهادهای عملیاتی و کارشناسی ارائه دهد. این مهم تنها از طریق برخورداری از یک برنامه راهبردی محقق می شود که به ما قدرت تحلیل، پیش بینی و تصمیم سازی جمعی می دهد. وی با بیان اینکه اتاق بازرگانی باید حلقه پیونددهنده میان دولت، مردم و فعالان اقتصادی باشد، گفت: توسعه اقتصادی فقط با ابزارهای مالی یا قانونی پیش نمی رود. اعتماد مردم به بخش خصوصی، مصرف کالای داخلی، نگاه مثبت جامعه به کارآفرینی، سرمایه گذاری و تولید، مؤلفه هایی حیاتی اند. اتاق بازرگانی، در سایه برنامه راهبردی، می تواند

نقش فعالی در این حوزه فرهنگی و اجتماعی ایفا کند.

بنابیان گفت: قدرت واقعی بخش خصوصی، تنها در سرمایه یا زیرساخت نیست؛ بلکه در توان سازمان یافته برای تصمیم سازی، مطالبه گری مؤثر، و همراهی هوشمندانه با مردم و دولت نهفته است. برنامه راهبردی، ابزار تحقق این قدرت است و اتاق بازرگانی باید آن را به عنوان اولویتی راهبردی دنبال کند.

نایب‌رئیس اتاق تبریز در ادامه قاجاق را تهدیدی بزرگ برای کشور و به خصوص بخش صنعت عنوان کرد و افزود: این اقتصاد زیرزمینی، باعث عدم دسترسی به اطلاعات واقعی از شرایط کشور شده است.

وی تأکید کرد: نبود شفافیت آماری و وجود انحراف اطلاعاتی، نه تنها امکان برنامه ریزی دقیق را از مسئولان گرفته است، بلکه باعث به هم ریختن تعادل مدیریت وادرات به کشور شده است.

بنابیان با بیان اینکه مبارزه با قاجاق کالا، فرصت کسب درآمدهای مالیاتی را از دولت گرفته است، بر لزوم تسهیل قوانین و کاهش تعرفه های گمرکی تأکید کرد و افزود: دولت باید تمهیدات، سندبشد که هزینه قاچاق کالا، سوداگران، دنگ مقهور، نه صافه نناشد.

مردم، دولت، بخش خصوصی؛ مثلث تحول اقتصادی

قاسم خلیل نژاد قویدل، عضو هیئت رئیسه اتاق تبریز با اشاره به شعار سال ۱۴۰۴ با عنوان «سرمایه گذاری برای تولید» این شعار را نه صرفاً یک دستور کار اقتصادی، بلکه راهبردی ملی برای نجات اقتصاد کشور از بحران های مزمن و ساختن آینده ای پایدار و مستقل دانست و تأکید کرد: در شرایطی که اقتصاد کشور با مشکلاتی همچون تورم مزمن، کاهش ارزش پول ملی، افت اشتغال و تحریم های خارجی مواجه است، هیچ راه حلی اساسی تر و پویاتر از هدایت سرمایه ها به سمت تولید وجود ندارد.

وی افزود: امروز، بخش خصوصی نه تنها موتور محرکه تولید است، بلکه حلقه اتصال مردم و دولت در مسیر توسعه و بازسازی اقتصادی به شمار می رود. در چنین شرایطی، همدلی ملی و هم افزایی میان مردم، دولت و فعالان اقتصادی، ضامن عبور از بحران هاست.

قویدل با تأکید بر اینکه سرمایه گذاری در تولید، زیربنای اقتصاد پایدار و درون زا است، گفت: سرمایه گذاری در تولید داخلی نه تنها باعث گسترش ظرفیت تأمین نیازهای کشور می شود، بلکه بستر مناسبی برای رشد صادرات، بهبود تراز تجاری و کاهش وابستگی به واردات فراهم می کند. این مسیر تنها با حضور مؤثر و خلاقانه بخش خصوصی میسر است. وی همچنین خاطرنشان کرد: بخش خصوصی باید از حاشیه بیرون بیاید و در متن تصمیم سازی ها قرار گیرد؛ زیرا هیچ نهادی به اندازه فعالان اقتصادی، با فضای واقعی تولید، بازار و مشکلات بنگاه ها آشنا نیست.

قویدل یکی از اصلی ترین محورهای سرمایه گذاری را نوسازی صنایع و ورود به عرصه تولید دانش بنیان عنوان کرد و گفت: بدون بهره گیری از فناوری های نوین، تولید داخلی قدرت رقابت در بازارهای جهانی را نخواهد داشت. صنایع ایران باید از فاز تولید سنتی به سوی تولید هوشمند، کم هزینه و صادرات محور حرکت کنند.

وی با تأکید بر مسئولیت سنگین نهادهای اقتصادی گفت: اتاق بازرگانی تبریز در تلاش است با فراهم سازی بسترهای مناسب، تسهیل فرآیندها و پیگیری حقوق بخش خصوصی، نقش مؤثری در تحقق این شعار ایفا کند. ما معتقدیم اگر تولید تقویت شود، اشتغال، رفاه، نوآوری و عدالت نیز محقق خواهد شد.

قویدل تصریح کرد: شرایط امروز هرچند دشوار است، اما با وحدت هدف، عزم ملی و حمایت واقعی از سرمایه گذاری، می توان آینده ای روشن برای اقتصاد ایران رقم زد.

نقش آفرینی بخش خصوصی در تمامی دوران

رضا جعفری، عضو هیئت رئیسه اتاق بازرگانی تبریز بر لزوم تقویت نقش تشکل ها و جلب اعتماد عمومی به سرمایه گذاری تولیدی تأکید کرد. وی با اشاره به شعار سال ۱۴۰۳ با عنوان «سرمایه گذاری برای تولید» که از سوی مقام معظم رهبری نام گذاری شده است، اظهار داشت: هدف اصلی این شعار، بهره گیری از سرمایه های مردمی و دولتی در راستای ایجاد ارزش افزوده، رشد تولید و تقویت بخش خصوصی در اقتصاد ملی است. وی با بیان اینکه «تولید» تنها مسیر مطمئن برای توزیع ثروت و ارتقای رفاه عمومی در کشور است، تصریح کرد: سرمایه گذاری در بخش تولید، ضمن آن که موجب افزایش تولید ناخالص داخلی (GDP) می شود، باعث توزیع عادلانه تر ثروت در جامعه و بهبود کیفیت زندگی مردم خواهد شد. این مهم، تنها از مسیر فعال سازی ظرفیت های بخش خصوصی و تشکل های تخصصی ممکن است. جعفری با اشاره به تداوم رویکرد اقتصادی در نام گذاری های سال های اخیر توسط رهبر معظم انقلاب، افزود: این استمرار نشان از درک عمیق و راهبردی حاکمیت نسبت به اولویت اقتصاد دارد، اما نباید اجازه دهیم این شعارها صرفاً در حد کلمات باقی بمانند. میدان داری بخش خصوصی و مشارکت واقعی آن در سیاست گذاری ها و اجرا، شرط تحقق این رویکرد است. عضو هیئت رئیسه اتاق تبریز، با بیان اینکه «تولید در نگاه بلندمدت، سودآورترین و پایدارترین نوع سرمایه گذاری است»، خاطرنشان کرد: ما باید از رفتارهای سوداگرانه در بازارهای طلا، ارز و ملک فاصله بگیریم و به سمت تولید گام برداریم. اگر سود در بخش تولید به درستی تنظیم شود، سرمایه گذاران به صورت طبیعی جذب آن خواهند شد. جعفری همچنین خواستار ایجاد بسترهای مناسب برای جذب سرمایه گذاری خارجی و سرمایه های ایرانیان مقیم خارج از کشور شد و گفت: تأمین امنیت اقتصادی، تضمین بازگشت سرمایه و آرامش روانی از جمله پیش نیازهایی هستند که می توانند ایران را به مقصدی جذاب برای سرمایه گذاری بدل کنند. تحقق این امر بدون همکاری دولت با بخش خصوصی و تشکل ها امکان پذیر نیست. وی در پایان تصریح کرد: در صورتی که شرایط مساعدی برای توسعه تولید فراهم شود، کشور ما می تواند از وضعیت فعلی فاصله بگیرد و به اقتصادی شکوفا، شهری آباد و جامعه ای، بخیر، داد، دست نابد بخش، خصص، د، ا، ب، مس، نه یک نانگ حاشه ا، بلکه مح، اصل، حکمت نه سمت تهسه است

ابهامات قانونی، تهدیدی برای حقوق فعالان اقتصادی

ناصر امامی فرد، مشاور حقوقی، با اشاره به چالش ها و اشکالات موجود در قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، بر ضرورت بازنگری در برخی از مفاد آن برای حفظ حقوق فعالان اقتصادی تأکید کرد. وی اظهار داشت: این قانون که در سال ۱۳۹۲ تصویب شده و اصلاحاتی در سال های ۱۳۹۴ و ۱۴۰۰ بر آن اعمال شده، از دهم اردیبهشت ماه ۱۴۰۱ به صورت رسمی اجرایی شده است. هرچند هدف اصلی این قانون مقابله با پدیده قاچاق به عنوان یکی از عوامل مخرب اقتصاد کشور است، اما متأسفانه اصلاحات صورت گرفته در سال ۱۴۰۰، با وجود گستردگی، دارای ابهامات و مشکلات جدی در اجراست که در صورت عدم رفع، می تواند به زیان بخش خصوصی تمام شود.

امامی فرد با انتقاد از حذف هزینه حمل و نقل از ارزش گذاری کالای قاچاق در بند (خ) ماده (1) قانون، گفت: این حذف باعث می شود ارزش نهایی کالاها در فرآیند رسیدگی به درستی محاسبه نشود و تولیدکننده یا واردکننده با جرمه های غیرواقعی مواجه شود.

وی یکی از تغییرات عمده این قانون را افزایش اختیارات ضابطان قضایی عنوان کرد و افزود: مطابق ماده ۲۱، ضابط می تواند بدون ارجاع پرونده به تعزیرات یا دادگاه، اقدام به ضبط کالا کرده و مستقیماً آن را به سازمان اموال تملیکی ارسال کند. این موضوع با اصول دادرسی عادلانه مغایرت دارد.

وی در ادامه اظهار داشت: بر اساس این قانون، ضابطان حتی بدون نیاز به مجوز موردی، اختیار بازرسی و توقیف خودروهای مظنون به قاچاق را دارند که با الزامات آیین دادرسی و حقوق شهروندی در تعارض است.

امامی فرد همچنین با اشاره به ماده (۴۵) این قانون که رسیدگی به پرونده ها را در مهلت یک ماهه برای مراجع قضایی و تعزیرات تکلیف کرده، گفت: در مواردی که بررسی های تخصصی بیشتر نیاز است، این محدودیت زمانی می تواند مانع کشف حقیقت و تضییع حقوق متهم شود. ضمن اینکه در صورت عدم رسیدگی در مهلت مقرر، قانون وضعیت روشنی برای ادامه روند پیش بینی نکرده است.

مشاور حقوقی ابهام در تعیین ارزش کالا توسط گمرک را یکی دیگر از اشکالات این قانون دانست و تصریح کرد: در حالی که گمرک در اغلب پرونده ها نقش شاکی دارد، مرجع تعیین ارزش کالا نیز محسوب می شود و مطابق تبصره (۳) ماده (۴۷)، مراجع قضایی حتی حق ارجاع موضوع به کارشناس رسمی را هم ندارند. این مسئله راه اعتراض مؤثر را از فعال اقتصادی سلب می کند.

وی با انتقاد از مفاهیم غیرکارآمد در قانون جدید، افزود: تعریف هایی مانند «قاچاقچی حرفه ای» در بند (ش) ماده (1)، تنها بر تکرار عددی رفتار بدون توجه به علل یا زمینه های آن تمرکز دارد و ممکن است افراد صرفاً بر اساس اظهار شخصی یا خرید جزئی مشمول چنین عناوینی شوند.

امامی فرد با اشاره به ماده (۶۸) در خصوص «شروع به قاچاق»، گفت: با تصویب قانون کاهش مجازات حبس تعزیری، این ماده عملاً بلااثر شده است. از سوی دیگر، این قانون امکان استفاده از نهادهای ارفاقی همچون تخفیف، تعلیق و مرور زمان را نیز ممنوع کرده که این امر برخلاف رویه های حقوقی پذیرفته شده در نظام کیفری کشور است.

وی در پایان بر لزوم بازنگری در ساختار حقوقی و دادرسی این قانون تأکید کرد و افزود: با توجه به نقش گسترده بخش خصوصی در اقتصاد کشور، لازم است اجرای قانون مبارزه با قاچاق، کالا به گونه ای باشد که ضمن مقابله با فعالیت های غیرقانونی، حقانیت، حقه، فعالیت، اقتصاد، شفافیت، قانون، نیت تضمین شود.

